29.08.2017.

Izvor: Večernji List

U radnoj verziji dokumenta “Prijedlozi rasterećenja privrede u FBiH” navodi se nekoliko mogućih scenarija rasterećenja ove grane i manjka javnih prihoda koji će u tom slučaju nastati, piše Večernji list BiH.

Trenutno opterećenje na plaću iznosi 70,95 posto i ako se ono smanji na 62,84 posto, nedostajat će 185 miliona KM javnih prihoda.

U drugoj varijanti, ako se opterećenje na plaću smanji na 57,09 posto, nedostajat će 302 miliona KM javnih prihoda.

Treća varijanta podrazumijeva smanjenje opterećenja na plaću na 44,23 posto, pri čemu bi nedostajalo 583 miliona KM, a u četvrtoj varijanti podrazumijeva se smanjenje opterećenja na plaću na 36,06 posto, pri čemu bi nedostajao 761 milion KM javnih prihoda.

Reformska agenda koja je usvojena od entitetskih vlada i Vijeća ministara BiH ima, pored ostalog, za cilj rasterećenje privrede i smanjenje poreznih nameta.

Međutim, rasterećenjem privrede došlo bi i do pada javnih prihoda te bh. vlasti već razmišljaju kojim nametima nadoknaditi manjak. Budući da u svim varijantama rasterećenja privrede dolazi

do smanjenja javnih prihoda, nužno je izvršiti kompenzaciju, navodi se u dokumentu.

U tom kontekstu predlažu se i sljedeći načini kako kompenzirati smanjenje javnih prihoda, odnosno koje namete uvesti ili povećati. Kada je riječ o nadležnosti entiteta, predlažu se uštede u javnom sektoru (proračunskih i izvanproračunskih potrošnja) – uvođenje poreza na nepokretnu imovinu (stambeni pr. iznad 25 m2 po članu porodice, vikend kuće i sl.), zatim poreza na transakcije finansijskih institucija (banke, berze, investicijski fondovi, osiguravajuća društva), uvođenje poreza na usluge registracije automobila i posebnog poreza na luksuzne automobile (prema kubikaži), zatim poreza na telekomunikacijske usluge korištenja mobilne mreže, poreza na dobitke od igara na sreću, poreza na neobrađeno poljoprivredno zemljište, poreza na nekorištene poduzetničke nekretnine te poreza na neizgrađeno građevinsko zemljište, kao i poreza na zagađenje.

Na nivoui države predlaže se povećanje trošarina na visokotarifnu robu i, ako je potrebno, za razliku koja nedostaje povećanje stope PDV-a. U analizi se navodi da je porezne utaje najteže vršiti preko poreza građana koji ne opterećuju privredu.

Za učinkovitu naplatu poreza od građana ima puno mogućnosti: naplata prilikom registracije vozila, preko računa za telefon, naplata električne energije, prilikom izdavanja ličnih dokumenata, itd. – navodi se u ovom dokumentu.

Smanjenje poreznog opterećenja privrede dovelo bi, navodi se, do toga da privrednici više ne bi imali potrebu prikrivati stvarnu plaću, a smanjio bi se i broj radnika koji nisu prijavljeni. Sve bi to vodilo rastu zaposlenosti, a u konačnici i javnih prihoda. Stimulaciju smanjenja stopa oporezivanja rada u FBiH i njezin uticaj na rast zaposlenosti i javnih prihoda, u okviru Twining projekta EU, radio je Institut za napredne studije Beč prema modelu dr. Klausa Weyerstraßa, koji je prilagođen našim prilikama. Prema analizama Instituta u Beču, broj zaposlenih u desetogodišnjem razdoblju do 2025. porastao bi za 49.970, čak i ako ne bi bilo reformi.